

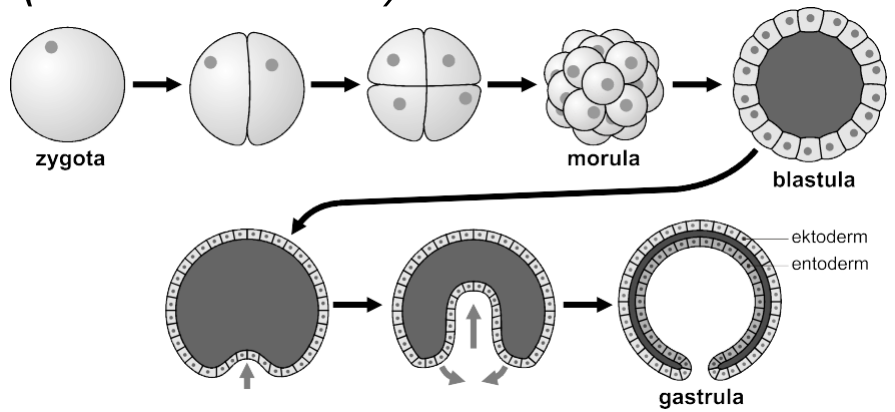
Druhoústí živočichové (*Deuterostomia*)

Všichni mnohobuněční živočichové procházejí v prvních fázích ontogeneze podobnými stadii (opakování):

Výsledkem prvních fází ontogeneze je dvouvrstvé stadium ..... s vytvořeným základem trávicí soustavy.

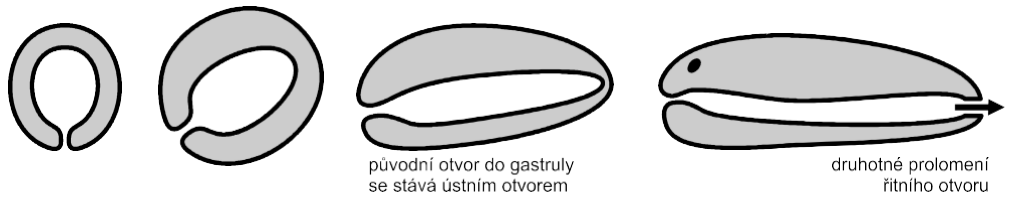
Dvouvrstvní živočichové v tomto stadiu zůstávají po celý život, u trojvrstvných se vyvíjejí další vrstvy buněk (.....).

Trojvrstvné živočichy (*Triblastica*) můžeme rozdělit na dvě vývojové větve: **prvoústé** (*Protostomia*) a **druhoústé** (*Deuterostomia*).

Prvoústí živočichové

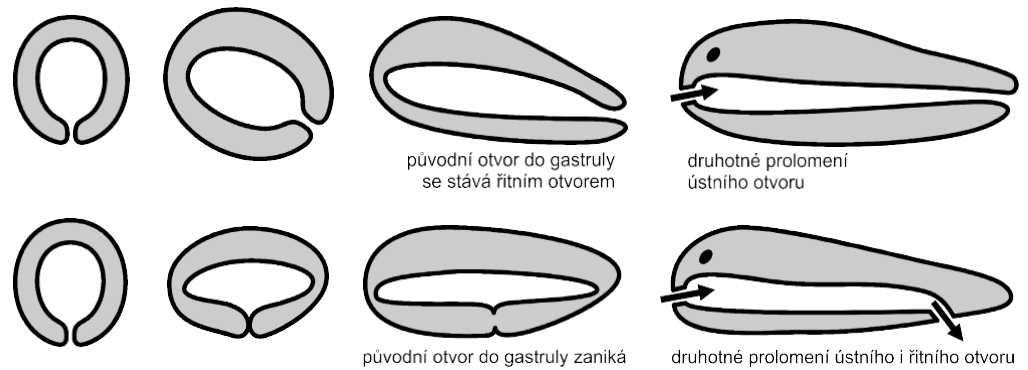
- původní otvor do gastruly se stává ..... otvorem, řitní otvor se otevře (prolomí) na ..... konci trávicí soustavy

- mezi prvoústé patří dosud probrané kmeny ..... (nemají řitní otvor), ..., ..., ... (a některé další, méně významné kmeny bezobratlých živočichů)

Druhoústí živočichové

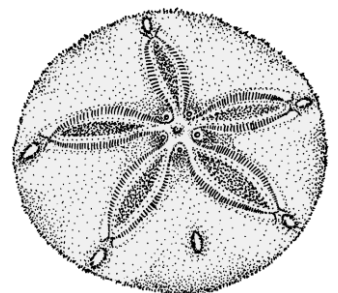
- jejich ústní otvor není původním otvorem do gastruly, ale prolamuje se druhotně
- původní otvor do gastruly se buď stává ..... otvorem (viz první schéma), anebo úplně zaniká a spolu s ústním otvorem se prolamuje ..... (viz druhé schéma) – tato situace nastává například u obratlovců

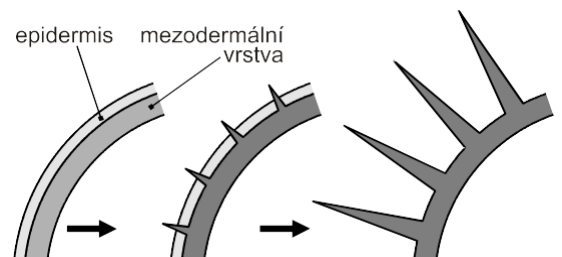
- mezi druhoústé patří především kmeny ..... a ..... (včetně všech obratlovců)

Kmen: Ostnokožci (*Echinodermata*)

- tělo je ..... **souměrné** (podle čísla 5), paprscitá souměrnost je však **druhotná** (předkové ostnokožců byli dvoustranně souměrní, dvoustranně souměrné jsou i larvy ostnokožců)
- žijí pouze v .....
- tělo je často **vyztuženo** ..... **látkami** (-> hornina .....) a chráněno **ostny**
- velmi starobylá skupina, hojně rozšířená už ve starších prvohorách

Tělní povrch má složitější stavbu než tělní povrch prvoústých živočichů. Je tvořen nejen pokožkou (epidermis), ale také vrstvou mezodermu vyztuženou uhličitánem vápenatým (z ní vyrůstají ostny), v dospělosti epidermis často úplně zaniká.

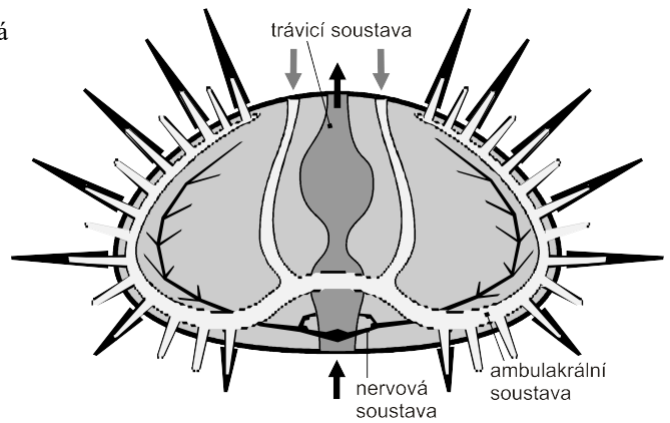
Trávení zajišťuje trávicí trubice, ústní otvor většinou na ..... straně těla, řitní otvor na ..... straně.

žvýkací aparát ostnokožců se nazývá .....

..... **soustava** – unikátní tělní soustava ostnokožců, která zajišťuje ..... látek, ..., ... i .....

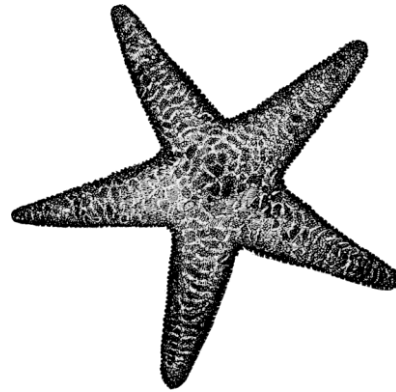
- je tvořena trubicemi, které nasávají mořskou vodu z okolí (otvor nazývaný ..... **destička**) a rozvádějí ji po celém těle
- její výběžky ústí na povrch těla (tvoří pohyblivé panožky)
- spolu s vodou se po těle rozvádí kyslík a živiny, zároveň se z těla do vody odstraňuje CO₂ a další odpadní látky

Nervovou soustavu tvoří ..... ve spodní části těla aparsčítě uspořádané svazky nervových vláken.

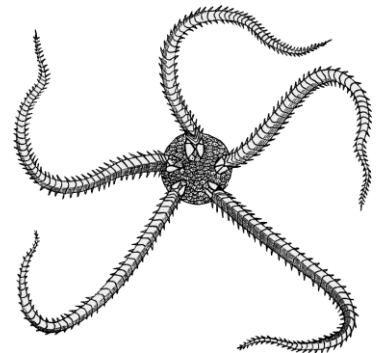

Třída: ..... (Asteroidea)

- tělo vytváří 5 výrazných ramen (někdy i 10 nebo více)
- lezou po dně nebo po útesech
- dravé, žijí se mořskými mlži a korýši, někdy likvidují korálové polypy

hvězdice

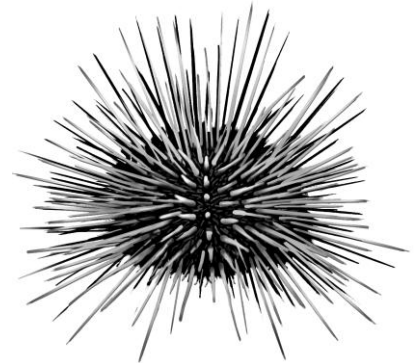
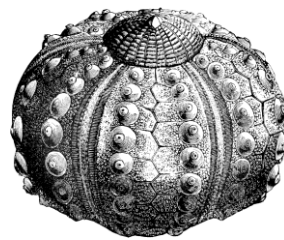
hadice

Třída: ..... (Ophiuroidea)

- tělo vytváří střední terč, z něhož vyrůstají tenká úzká ramena, ústa otočena směrem **nahoru**
- plazí se po útesech
- žijí se spíše drobnou potravou (řasy, drobní živočichové, organický odpad...)

Třída: ..... (Echinoidea)

- tělo oblé, vápenatá výztuž vytváří kompaktní pevnou schránku
- mají dlouhé křehké ostny (uvnitř jsou pohyblivé panožky)
- pomalu se pohybují po útesech
- žijí se řasami a jinou drobnou potravou

Třída: ..... (Holothuroidea)

- plovoucí, mají protáhlé tělo – postupný návrat zpět ke dvoustranné souměrnosti
- vápenatá výztuž často zaniká, ostny velmi měkké nebo úplně zakrnělé
- v ohrožení vyvrhuje střevo, aby odlákal pozornost
- navzdory nevábnému vzhledu často lidmi sbíráni jako potrava – označení „**mořská okurka**“

Třída: ..... (Crinoidea)

- přisedlé, k podkladu často upevněné dlouhým výběžkem ("stvolem")
- výrazně rozvětvená ramena
- žijí se drobnou potravou
- velmi hojné ve zkamenělinách starších prvohor (Barrandien) i druhohor (křídové usazeniny)

